

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการบริหารประเทศรัฐบาลอักษยกลไกของข้าราชการซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐในการดำเนินการบริหารประเทศ และการปฏิบัติราชการนั้น ความประพฤติกของข้าราชการนั้นว่ามีความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง

ประวิณ ณ นคร (2514 : 429) ได้กล่าวว่า "องค์ประกอบสำคัญของคนทำงานที่ดีนั้น อาจกล่าวได้ว่ามีอยู่ 3 ประการ คือ ความรู้ ความสามารถ และความประพฤติ ในองค์ประกอบ 3 ประการนี้ ถ้าจะว่าความประพฤติกสำคัญที่สุดก็ได้ว่า เพราะถึงคนจะมีความรู้ ความสามารถสักปานใด ถ้าประพฤติกไม่ดี ความรู้ความสามารถก็เสียเปล่าหาอาจใช้งานให้เป็นผลดีเท่าที่ควรไม่ วินัยซึ่งเป็นกระบวนการควบคุมและส่งเสริมความประพฤติกจึงควรจะเป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุด หรืออย่างน้อยก็สำคัญ 1 ใน 3 ของกระบวนการบริหารบุคคลทั้งหมด

นับได้ว่าวินัยมีความสำคัญต่อการปฏิบัติราชการให้ประสบผลสำเร็จเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นเครื่องมือในการควบคุม ส่งเสริม ให้คนมีความรู้ ความสามารถ ใช้ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติราชการให้เป็นไปตามเป้าหมายได้เป็นอย่างดี

สมาน รังสิโยกฤษณ์ และ สุทธิ สุทธิสมบุรณ์ (2530 : 38) กล่าวว่า "วินัยเปรียบเสมือนกรอบ เป็นขอช่วยในการร่วมกันปฏิบัติงาน เป็นเครื่องมือควบคุมความประพฤติกของผู้ปฏิบัติงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้"

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 221) กล่าวถึงวินัยไว้ว่า "วินัย คือระเบียบแบบแผนที่ได้กำหนดไว้เป็นแนวทางของผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ร่วมกันปฏิบัติงานได้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและราบรื่น"

เพรสทัส (Robert Presthus 1962 : 31) กล่าวไว้ว่า แมกซ์ เวเบอร์ (Max Weber) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีองค์การคนสำคัญของโลก ได้ตั้งทฤษฎีไว้ว่า "ในองค์การหรือสังคมใดก็ตามจะดำเนินงานไปได้ด้วยดีจะต้องมีกฎเกณฑ์หรือระเบียบวินัยเพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของการปฏิบัติงาน และเพื่อให้องค์การหรือสังคมนั้น ๆ ประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์"

คิงสเบอร์รี่ (Joseph B. Kingsbery 1975 : 53) กล่าวไว้ว่า "การรักษาวินัยโดยสมัครใจ) (Self - discipline) เป็นรากฐานสำหรับสังคมประชาธิปไตย และเป็นแนวทางให้ราชการสัมฤทธิ์ผลยิ่งขึ้น"

กล่าวเหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่แสดงว่าวินัยมีความสำคัญและมีผลต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายเป็นอย่างดีทั้งสิ้น ประวิณ ณ นคร (2514 : 435) ให้ความเห็นว่า "วินัยเป็นเรื่องสำคัญต่อข้าราชการมาก ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลในการบริหารประเทศ บริการความสะดวก ระเบียบทุกขันธ์บำรุงสุขแก่ราษฎร จำเป็นต้องมีวินัยที่เข้มงวดเป็นพิเศษ เพื่อให้การบริหารประเทศเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ประหยัด ราชการมีประสิทธิภาพ และประเทศเจริญก้าวหน้า หากวินัยข้าราชการไม่ดี ประชาชนก็ขาดความเชื่อถือในตัวข้าราชการและขาดความเชื่อถือหน่วยราชการ ตลอดจนรัฐบาลด้วย ทำให้การบริหารประเทศดำเนินไปไม่สะดวกหรือไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร"

ในหน่วยราชการก็เป็นสังคมหนึ่งที่จะต้องมีการศึกษาที่จะทำให้สมาชิกในสังคมนั้นปฏิบัติงานร่วมกันอย่างมีความสุขและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติตามวัตถุประสงค์ของทางราชการ สังคมของข้าราชการจึงได้สร้างวินัยขึ้นมาเพื่อควบคุมและส่งเสริมความประพฤติของข้าราชการมิให้ประพฤติผิด ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พุทธศักราช 2518 หมวดที่ 4 มาตรา 65 - มาตรา 93 ข้าราชการครูเป็นข้าราชการประเภทหนึ่ง ซึ่งต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติทางวินัยเช่นเดียวกับข้าราชการอื่น ๆ แต่ข้าราชการครูเป็นอาชีพที่มีลักษณะพิเศษที่สังคมคาดหวังให้เป็นผู้ที่อบรมสั่งสอนเด็ก ต้องการให้ครูเป็นคนเพียบพร้อมด้วยคุณลักษณะที่เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็กและประชาชน อาจกล่าวได้ว่าความสำเร็จในการศึกษา ความเจริญก้าวหน้าของสังคมและประเทศชาตินั้นอยู่ที่มีระเบียบวินัยเป็นส่วนใหญ่ วินัยข้าราชการครูจึงเป็นวินัยที่มีลักษณะพิเศษ ที่จะต้องปฏิบัติตามข้อบัญญัติทางวินัยข้าราชการแล้วยังต้องปฏิบัติตามความคาดหวังของสังคมที่อยากให้ครูเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย

ซุมพล อ่อนยืนยงค์ (2527 : 9) กล่าวว่า "ครูเปรียบเหมือนพ่อพิมพ์แม่พิมพ์ของชาติ เป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดีของศิษย์ เป็นผู้อบรมสั่งสอนเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีจิตสำนึกที่ดี อันจะเป็นกำลังของประเทศชาติที่มีคุณภาพควบคู่กับความเป็นมนุษย์ที่แท้จริง"

สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู (ก.ค.2529 : 3) กล่าวถึงวินัยข้าราชการครูไว้ว่า "วินัยข้าราชการครู หมายถึง ข้อบัญญัติที่กำหนดให้ครูประพฤติปฏิบัติ ซึ่งวินัยของข้าราชการครูมีทั้งระเบียบ ข้อปฏิบัติของทางราชการและสิ่งที่ครูควรจะต้องประพฤติตามความคาดหวังของสังคมในฐานะที่อาชีพครู เป็นอาชีพพิเศษที่ทำหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนศิษย์ จำเป็นต้องประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์"

ดังนั้นข้าราชการครูจึงต้องรักษาวินัยอย่างเคร่งครัดและกล่าวได้ว่าต้องเคร่งครัดมากกว่าข้าราชการฝ่ายอื่น ๆ เพราะนอกจากจะเป็นการรักษาวินัยในฐานะความเป็นข้าราชการแล้ว ครูยังต้องทำหน้าที่อบรมสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนมีระเบียบวินัยที่ดีตามที่สังคมต้องการรวมทั้งต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กอีกด้วย

สำหรับการบริหารงานในโรงเรียนมัธยมศึกษา บุคคลที่มีบทบาทสำคัญประกอบด้วยผู้บริหารและครู - อาจารย์ ซึ่งต้องรับผิดชอบต่อการอบรมสั่งสอนเด็กในวัยรุ่นอันเป็นวัยที่กำลังมีการพัฒนาทั้งทางร่างกายและความคิด ครูจึงต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เพื่อที่จะให้เด็กเกิดความรู้สึกเลื่อมใสศรัทธา และนำเอาแบบอย่างที่ดีนั้นไปเป็นแนวปฏิบัติของคนต่อไป นอกจากนี้ครูยังเป็นข้าราชการที่ต้องปฏิบัติตามระเบียบวินัยของข้าราชการ โดยเคร่งครัด เพื่อความสงบเรียบร้อยและความก้าวหน้าอันเป็นประโยชน์ต่อทางราชการซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานประสบผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ

แม้ว่าวินัยจะมีความสำคัญอย่างยิ่งดังที่กล่าวมาแล้วก็ตาม ก็ยังปรากฏว่ามีข้าราชการครูเป็นจำนวนไม่น้อยที่กระทำผิดทางวินัยอยู่เสมอ จากสถิติการกระทำผิดทางวินัยของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ปรากฏว่ามีข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทำผิดทางวินัยและได้รับการพิจารณาโทษถึงที่สุดแล้วดังนี้

ปี พ.ศ. 2526	จำนวน	161	ราย
ปี พ.ศ. 2527	จำนวน	212	ราย
ปี พ.ศ. 2528	จำนวน	279	ราย

(ที่มา : ฝ่ายนิติกร กองการเจ้าหน้าที่ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษา)

จะเห็นได้ว่าแต่ปีมีข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทำผิดทางวินัยเป็นจำนวนไม่น้อยและมีแนวโน้มที่จะเพิ่มมากขึ้น การกระทำผิดวินัยไม่ว่าจะเป็นเรื่องเล็กน้อยหรือร้ายแรงก็ตาม ย่อมเกิดปัญหาในการบริหารงานและย่อมนำความเสียหายมาสู่ตนเองและหน่วยงาน มีผลกระทบต่อไปหาหมายของงาน ประวิณ ๓ นคร (2514 : 435) กล่าวถึงผลเสียของการกระทำผิดวินัยไว้ว่า ทำให้ได้ผลไม่คุ้มค่ากับการลงทุน ถ้าละเมิดวินัยจนถึงต้องให้ออกจากราชการก็จะต้องหาคนมาบรรจุใหม่ และฝึกอบรมใหม่ ทำให้สิ้นเปลืองทั้งเวลาและงบประมาณ

อคุลย์ วราเอกศิริ (2527 : ช.) ได้ทำการศึกษาเรื่องการทำความผิดทางวินัยของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างปี 2525 - 2526 พบว่า สาเหตุหนึ่งของการทำผิดวินัยชั้นร้ายแรงของข้าราชการครู สังกัดกรมสามัญศึกษา ได้แก่การประพฤติปฏิบัติของผู้บังคับบัญชา ผู้บังคับบัญชาหรือผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้มีหน้าที่สำคัญในการรักษาวินัยของข้าราชการครู ซึ่งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 มาตรา 4 และมาตรา 61 อนุโลมให้ใช้พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518 หมวด 4 เรื่องวินัยและการรักษาวินัย ซึ่งบัญญัติไว้ในมาตรา 82 เกี่ยวกับผู้บังคับบัญชาได้บัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่รักษาวินัยข้าราชการในบังคับบัญชา โดยการส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัย ระมัดระวังป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้กระทำผิดวินัย ซึ่งถ้าผู้บังคับบัญชาใดละเลยหน้าที่ตามที่กำหนดไว้นี้ ให้ถือว่าผู้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย ผู้บังคับบัญชาทุกคนจึงต้องทราบหลักเกณฑ์ วิธีการ เทคนิคและศิลปะที่จะใช้ในการส่งเสริมให้ข้าราชการมีวินัย ป้องกันมิให้ข้าราชการกระทำผิดวินัยและดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการผู้กระทำผิด

ด้วยเหตุนี้จึงทำให้ผู้นี้มีความคิดที่จะศึกษาการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาในเรื่องเกี่ยวกับการรักษาวินัยของข้าราชการครู เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติสำหรับผู้บริหารในการรักษาวินัยข้าราชการครูและเป็นประโยชน์ในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยของข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียน ในการรักษาวินัยข้าราชการครู โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ในส่วนกลาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา และกลุ่มอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา ขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เฉพาะในกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2532
2. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการปฏิบัติของผู้บริหารโรงเรียนเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ.2523 มาตรา 4 และมาตรา 61 ที่อนุโลมให้ใช้วินัยของข้าราชการพลเรือนตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.2518 มาตรา 82 ซึ่งบัญญัติให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ในการรักษาวินัยข้าราชการ 3 ประการ คือ
 - 2.1 การส่งเสริมให้ข้าราชการครูมีวินัย
 - 2.2 การป้องกันมิให้ข้าราชการครูกระทำผิดวินัย
 - 2.3 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูผู้กระทำผิดวินัย
 โดยศึกษามนพื้นฐานของการรักษาวินัยทั้งในทางบวกและในทางลบ

ข้อถกเถียงเบื้องต้น

การวิจัยครั้งนี้ถือว่าผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยและการรักษาวินัยเป็นอย่างดี และทุกคนตอบแบบสอบถามด้วยความจริงใจ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ผู้บริหารโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

ข้าราชการครู หมายถึง ข้าราชการซึ่งได้รับการบรรจุแต่งตั้งตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครู พ.ศ. 2523

อาจารย์ หมายถึง ครูอาจารย์ที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

วินัย หมายถึง เครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมในการปฏิบัติงานของผู้บริหารโรงเรียนและอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา

การรักษาวินัย หมายถึง วิธีการที่จะให้ข้าราชการครู ประพฤติปฏิบัติอยู่ในกรอบของวินัย พิจารณาทั้งในทางบวกและในทางลบ

โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง หมายถึง โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ที่มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป เฉพาะในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบวิธีการที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ปฏิบัติในการรักษาวินัยข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
2. ทำให้ทราบกิจกรรมที่ผู้บริหารโรงเรียนใช้ปฏิบัติในการรักษาวินัยข้าราชการครูโรงเรียนมัธยมศึกษา
3. เพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหารโรงเรียนในงานด้านการบริหารบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา
4. ผลการวิจัยช่วยให้ผู้บริหารโรงเรียนนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติเกี่ยวกับการรักษาวินัยข้าราชการครู ในสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบสำรวจ ในลักษณะการวิจัยภาคสนามมีวิธีการโดย
สังเขปดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน และอาจารย์โรงเรียน
มัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในส่วนกลาง โดยแบ่งประชากร
ออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มผู้บริหารโรงเรียน ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ ครูใหญ่
โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

1.2 กลุ่มอาจารย์ ได้แก่ ครูและอาจารย์ ผู้ปฏิบัติการสอนในโรงเรียนมัธยม
ศึกษาขนาดใหญ่ ในส่วนกลาง

2. การสุ่มตัวอย่างประชากร

การสุ่มตัวอย่างประชากรใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)

ดังนี้

2.1 แบ่งกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา ตามกลุ่มท้องที่การศึกษาของกรมสามัญศึกษา
เป็น 8 กลุ่ม

2.2 สุ่มโรงเรียนที่ใช้ในการวิจัย ร้อยละ 50 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
ขนาดใหญ่ ของแต่ละกลุ่ม ได้ 49 โรงเรียน

2.3 ผู้บริหารโรงเรียน ใช้ผู้บริหารโรงเรียนทุกคนของโรงเรียนที่สุ่มได้
ในข้อ 2.2

2.4 อาจารย์ สุ่มจากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการสุ่มขนาด
ของตัวอย่างจากตาราง เครจซี่และมอร์แกน (Robert V. Krejcie and daryle W.Morgan
1970 : 608) กำหนดว่า "ประชากร 15,000 กลุ่มตัวอย่าง 375" อาจารย์โรงเรียน
มัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร มีจำนวน 13,747 คน จะใช้กลุ่มตัวอย่าง 375 คน โรงเรียน
ที่สุ่มได้ในข้อ 2.2 จำนวน 49 โรงเรียน จะได้กลุ่มตัวอย่างโรงเรียนละ $375/49 \approx 8$ คน
โดยวิธีสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ในการวิจัยครั้งนี้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

- (1) ศึกษาเอกสาร
- (2) แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน
- (3) แบบสอบถามอาจารย์โรงเรียนมัธยมศึกษา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ศึกษาเอกสาร ผู้วิจัยศึกษาเอกสารของโรงเรียนที่ผู้บริหารเป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ด้วยตนเอง

4.2 การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยไปสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรด้วยตนเอง

4.3 แบบสอบถาม ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามแก่อาจารย์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างและขอรับคืนด้วยตนเอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 ข้อมูลสถานภาพส่วนตัว ใช้วิธีหาค่าร้อยละและเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.2 แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ใช้วิธีหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

5.3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด สัมภาษณ์และศึกษาเอกสาร ใช้วิธีจัดลำดับความถี่ และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ลำดับขั้นในการเสนอผลการวิจัย

แบ่งเป็น 5 บท บรรณานุกรมและภาคผนวก คือ

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึงความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตการวิจัย ข้อตกลงเบื้องต้น คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 วรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กล่าวถึงเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการรักษาวิญญ์ข้าราชการครู แล้วสรุปกรอบความคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย กลุ่มตัวอย่าง ประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล กล่าวถึงการเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลการสรุปการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายและข้อเสนอแนะ กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม แสดงรายการหนังสือและเอกสารอื่นที่ใช้ในการวิจัย

ภาคผนวก ประกอบด้วยสถิติที่ใช้ในการวิจัย และแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัย